

TRUNG TÂM KỸ NĂNG SỐNG PHÙ SA ĐỎ

GIÁO ÁN

HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP

LỚP 9

TS. BÙI VĂN TRỰC

TRUNG TÂM KĨ NĂNG SỐNG PHÙ SA ĐỎ

GIÁO ÁN

HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP

LỚP 9

TS BÙI VĂN TRỰC

LỜI GIỚI THIỆU

****♦****

Quý Trường, quý thầy cô thân mến!

Hoạt động trải nghiệm và hoạt động hướng nghiệp là hoạt động giáo dục được đưa vào chương trình giáo dục phổ thông do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành ngày 26 tháng 12 năm 2018, nhằm góp phần hình thành phát triển những phẩm chất, năng lực chung được quy định trong chương trình tổng thể và những năng lực đặc thù hình thành phát triển ở học sinh, năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp.

Cuốn Giáo án Hoạt động Trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 9 là tài liệu thiết thực, được biên soạn dành cho giáo viên nhằm hỗ trợ hiệu quả trong quá trình tổ chức các hoạt động giáo dục cho học sinh cuối cấp. Với hệ thống nội dung phong phú, bao quát các chủ đề về mối quan hệ, sự trưởng thành, trách nhiệm, cộng đồng, thiên nhiên, môi trường và định hướng nghề nghiệp, cuốn sách giúp giáo viên thuận lợi trong việc xây dựng và triển khai bài dạy.

Đặc biệt, giáo án sử dụng nhiều phương pháp giảng dạy hấp dẫn, tích cực và hiện đại như: trò chơi, gameshow, đồ vui, sơ đồ

tư duy, Brainstorming (động não), hoạt động nhóm, thảo luận, chia sẻ, xử lý tình huống và trải nghiệm thực tế. Nhờ đó, giáo viên có thể tiết kiệm thời gian chuẩn bị bài, dễ dàng tổ chức tiết học sinh động, linh hoạt và phù hợp với học sinh. Cuốn sách là nguồn tài liệu tham khảo giá trị, góp phần hỗ trợ giáo viên đổi mới phương pháp giảng dạy, tăng sự hứng thú, chủ động và tích cực tham gia của học sinh trong mỗi hoạt động.

Chúng tôi hy vọng rằng, cuốn giáo án này sẽ giúp quý thầy cô, các em học sinh có được những trải nghiệm tuyệt vời qua từng nội dung.

Giáo án này là công trình biên soạn của TS BÙI VĂN TRỰC, nên bất cứ sự sao chép nào khi chưa có sự đồng ý của tác giả đều là bất hợp pháp.

Trân trọng.

Mục lục

<u>Thứ tự</u>	<u>Tên chủ đề</u>	<u>Trang</u>
	Lời giới thiệu	002
Chủ đề 1	Em với nhà trường	005
Chủ đề 2	Khám phá bản thân	038
Chủ đề 3	Trách nhiệm với bản thân	067
Chủ đề 4	Rèn luyện bản thân	093
Chủ đề 5	Em với gia đình	118
Chủ đề 6	Em với cộng đồng	150
Chủ đề 7	Em với thiên nhiên và môi trường	185
Chủ đề 8	Khám phá thế giới nghề nghiệp	219
Chủ đề 9	Hiểu bản thân - chọn đúng nghề	233
	Phụ lục: Sinh hoạt khởi động tạo bầu khí	265

CHỦ ĐỀ 1

EM VỚI NHÀ TRƯỜNG

A-CHUẨN BỊ

1. Mục đích:

- Tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với thầy cô.
- Xây dựng được kế hoạch hoạt động phòng chống bắt nạt học đường; tham gia thực hiện và đánh giá được hiệu quả của hoạt động này.
- Xác định được mục tiêu và xây dựng được kế hoạch cho các buổi lao động công ích ở trường.
- Làm được các sản phẩm, đóng góp xây dựng truyền thống nhà trường.
- Tham gia các hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh.
- Phát triển phẩm chất:
 - ♦ Nhân ái, khoan dung, tôn trọng mọi người khi thực hiện các nội dung tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với bạn bè, thầy cô phòng chống bắt nạt học đường.
 - ♦ Trách nhiệm, trung thực trong việc tham gia hoạt động phòng chống bắt nạt học đường, lao động công ích.
- Phát triển các năng lực:

- ♦ Thích ứng với cuộc sống thông qua các hoạt động thể hiện tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với bạn bè, thầy cô.
- ♦ Thiết kế và tổ chức hoạt động phòng chống bắt nạt học đường, lao động công ích, làm sản phẩm đóng góp xây dựng truyền thống nhà trường.
- ♦ Tự chủ trong các mối quan hệ thầy cô.
- ♦ Giao tiếp và hợp tác khi tham gia các hoạt động trong chủ đề.

2. Đối tượng: học sinh lớp 9

3. Thời lượng: 45 phút/ tiết x 4 tiết.

4. Các phương tiện cần chuẩn bị:

- Mỗi hoạt động khác nhau, sẽ sử dụng phương tiện, dụng cụ khác nhau.

5. Phương pháp áp dụng:

- Tùy theo từng nội dung có áp dụng phương pháp khác nhau.

6. Kế hoạch:

Tiết 1	Nội dung 1: Tìm hiểu biểu hiện của sự tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với các bạn, thầy cô. Nội dung 2: Thực hành thể hiện sự tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với các bạn, thầy cô. Nội dung 3: Rèn luyện thái độ, hành vi tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với các bạn, thầy cô.	45 phút
Tiết 2	Nội dung 4: Tìm hiểu về hoạt động phòng chống bắt nạt học đường.	45 phút

	Nội dung 5: Xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động phòng chống bắt nạt học đường. Nội dung 6: Đánh giá hiệu quả các hoạt động phòng chống bắt nạt học đường. Nội dung 7: Rèn luyện kỹ năng, tổ chức các hoạt động phòng chống bắt nạt học đường.	
Tiết 3	Nội dung 8: Chia sẻ về sản phẩm đóng góp xây dựng truyền thống nhà trường và các hoạt động lao động công ích ở trường. Nội dung 9: Xây dựng kế hoạch lao động công ích do Đoàn thanh niên cộng sản HCM phát động.	45 phút
Tiết 4	Nội dung 10: Làm sản phẩm đóng góp xây dựng truyền thống nhà trường do Đoàn thanh niên cộng sản HCM phát động. Nội dung 11: Tham gia các hoạt động của Đoàn thanh niên cộng sản HCM.	45 phút

B-KỊCH BẢN CHƯƠNG TRÌNH
TUẦN 1

Kế hoạch	Giáo viên	HS
	<i>Khởi động tạo bầu khí: Xem và sử dụng tùy chọn ở phần phụ lục “Khởi động tạo bầu khí”.</i>	
	Các em thân mến, nhà trường là nơi chúng ta học tập, rèn luyện và cùng nhau trưởng thành trong sự tôn trọng, yêu thương và hợp tác. Qua chủ đề này, các em sẽ học cách tôn trọng sự khác biệt, phòng chống bắt nạt học đường, tích cực tham gia lao động công ích, xây dựng truyền thống nhà trường và các hoạt động Đoàn. Mời các em cùng thầy/cô bước vào chủ đề này	
	<i>Hoạt động 1: Tìm hiểu biểu hiện của sự tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với các bạn bè, thầy cô</i> Nội dung: Trò chơi lập phiếu Bước 1: Giáo viên yêu cầu mỗi em lấy ra 2 phiếu trắng	Trò chơi lập phiếu

	- Phiếu 1: ghi 1 câu nói (với bạn) thể hiện TÔN TRỌNG sự khác biệt. Vd: Mình không quen xăm hình, nhưng thấy hình xăm của bạn cũng khá ấn tượng đấy! - Phiếu 2: ghi 1 câu nói (với bạn) thể hiện THiếu TÔN TRỌNG sự khác biệt Vd: Nhìn bộ đồ của cậu thấy gớm quá đi! Bước 2: Giáo viên thu lại các phiếu, gấp gọn và bỏ vào hai thùng riêng. <i>(Lưu ý: học sinh không biết thùng phiếu nào là tôn trọng, thùng nào là không tôn trọng).</i> Bước 3: Giáo viên lần lượt mời các em học sinh lên bốc hai phiếu ở 2 thùng khác nhau và đọc to lên trước lớp. Bước 4: Sau đó yêu cầu học sinh đó đoán xem thông điệp trên phiếu: TÔN TRỌNG, HAY KHÔNG TÔN TRỌNG SỰ KHÁC BIỆT? Bước 5: Giáo viên cho nhận xét Đặt câu hỏi dẫn dắt trải nghiệm: - Em nêu ra được những biểu hiện nào thể hiện sự tôn trọng? - Theo em, biểu hiện tôn trọng có quan trọng không? Nó có giúp ích gì cho con người?	
--	---	--

	– Biểu hiện tôn trọng của em với người đối diện đem lại gì cho em, cho người đối diện với em? Kết luận: Tôn trọng sự khác biệt để sống hòa đồng với nhau, giúp chúng ta đến gần nhau hơn, cởi mở hơn và cùng nhau giải quyết nhiệm vụ chung hiệu quả hơn. Có nhiều cách ứng xử để thể hiện tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với các bạn, thầy cô như: bày tỏ thái độ cởi mở và chấp nhận; không so sánh, không đánh giá, không chỉ trích không phán xét những điểm khác biệt; chia sẻ cảm xúc tích cực của bản thân về sự khác biệt. Nhìn nhận những mặt tích cực của các bạn, thầy cô; có tinh thần hợp tác, đoàn kết và thân thiện, cởi mở với các bạn, thầy cô.	
45 phút	Nội dung 2: Thực hành thể hiện sự tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với các bạn, thầy cô Hoạt động: Quan sát tình huống mẫu Bước 1: Giáo viên tiếp tục duy trì với hoạt động trò chơi ở hoạt động 1. Bước 2: Giáo viên hướng dẫn luật chơi như sau: – Cặp 2 học sinh lên bốc thăm phiếu trò chơi ở hai thùng phiếu khác nhau; (người thứ	Quan sát tình huống mẫu

	<i>nhất rút phiếu ở thùng này, học sinh còn lại rút phiếu ở thùng kia).</i> – Lần lượt học sinh đọc to câu nói ở trên phiếu chơi của mình. – Khi đọc, học sinh nhìn vào người bạn đối diện thể hiện biểu cảm như thể câu nói đó là câu nói của mình đang nói với bạn. Bước 3: Giáo viên đặt câu hỏi cho 2 học sinh chơi: – Em có cảm nhận thế nào về câu nói của bạn đang nói với mình? – Học sinh trả lời về cảm nhận,.... Bước 4: Giáo viên rút ra nhận xét: – Những câu nói thể hiện sự tôn trọng sự khác biệt tạo nên thiện cảm, ấn tượng tốt. – Những câu nói thiếu tôn trọng sự khác biệt dễ gây ra bức xúc, xung đột. <i>Đặt câu hỏi dẫn dắt trải nghiệm:</i> – Em nhìn lại quan hệ của mình với thầy cô, các bạn, hiện nay quan hệ đã tốt chưa? Cần có những hành động nào thể hiện sự tôn trọng trong giao tiếp với thầy cô, các bạn khi giao tiếp? – Em nhìn lại những cuộc giao tiếp của em với mọi người, em cần có sự điều chỉnh nào trong giao tiếp với người khác thể hiện sự tôn trọng của em với người nói	
--	--	--

	hơn nữa? (Ánh mắt tập trung, lời nói suy nghĩ chín chắn,...) Kết luận: Các em thân mến! Trong cuộc sống hằng ngày, có rất cuộc tiếp xúc lớn nhỏ khác nhau. Mỗi lần tiếp xúc là mỗi lần ta cần thể hiện sự tôn trọng với người đối diện. Do đó, khi tiếp xúc trực tiếp, ta cần thực hành sự tôn trọng qua ánh mắt, nét mặt, lời nói, biểu cảm. Sự tôn trọng đó là yêu cầu cơ bản của con người, cũng là cách giúp ta xây dựng mối tương quan tốt đẹp với người khác.	
	Nội dung 3: Rèn luyện thái độ, hành vi tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với các bạn, thầy cô Hoạt động: Quan sát tình huống mẫu Bước 1: Giáo viên chia học sinh thành 4 nhóm, cung cấp 4 tình huống như sau: Tình huống 1: Hai bạn A và B đi chơi cùng nhau. Trời nắng và khát nước. A nói với B: Mình vào quán uống nước đi. Sau khi uống nước xong, A mở ví trả tiền và không đủ trả tiền nước. B nói 1 câu thể hiện sự tôn trọng bạn? Tình huống 2: Hai bạn Xinh và Duyên cùng đi công tác xã hội đến thăm cơ sở chăm sóc trẻ	Quan sát tình huống mẫu

em khuyết tật. Duyên thấy những em nhỏ bị khuyết tật thì rất thương. Cô ngồi xuống bên cạnh, chơi với các em, bế các em vào lòng thể hiện sự yêu thương, đồng cảm. Nhưng Xinh thì khác, cô cảm thấy nơi các em có gì đó rất khác, không bình thường nên cô ấy không dám gần gũi và giữ khoảng cách. Một em nhỏ thấy Xinh thì chạy đến cầm tay Xinh với vẻ rất hồn nhiên. Lúc này, Xinh biểu cảm như thế nào để tôn trọng các em, dù là vẫn e ngại sự tiếp xúc?

Tình huống 3: Hôm nay, Duyên đến thăm Thắm với mái tóc rất lạ mắt. Thắm nhìn mái tóc của Duyên rõ ràng là không ưa với kiểu tóc đó, nhưng Thắm vẫn nói một câu để thể hiện sự tôn trọng bạn. Vậy Thắm sẽ nói với bạn như thế nào?

Tình huống 4: Hằng và Thúy rủ nhau đi chơi. Dọc đường 2 bạn ghé vào quán ăn. Thúy và Hằng cùng gọi món Bún Riêu. Khi ăn, Thúy bỏ rất nhiều mắm tôm vào tô bún của mình và Thúy dự định lấy mắm cho cả Hằng nữa. Nhưng Hằng vốn không thích ăn mắm, nên cô ta từ chối và nói

Theo bạn, Hằng sẽ nói như thế nào, dù không thích nhưng vẫn tôn trọng sở thích ăn mắm của bạn mình?

	Bước 2: Giáo viên yêu cầu các nhóm thảo luận; bổ sung câu nói, và hành động cho phù hợp với tình huống, sắm vai thực hành tình huống của nhóm mình trước lớp. Bước 3: Giáo viên và các nhóm còn lại lắng nghe, quan sát và cho nhận xét về thái độ, hành vi của người thực hành..... <i>Đặt câu hỏi dẫn dắt trải nghiệm:</i> - Em hãy chỉ ra một hành vi, thái độ thể hiện sự tôn trọng của em khi tiếp xúc với thầy cô, các bạn ? - Em hãy chỉ ra những biểu hiện ngược lại với thái độ tôn trọng thầy cô, các bạn khi giao tiếp? <i>Kết luận:</i> Các em thân mến! Hằng ngày, em thường xuyên tiếp xúc với thầy cô, các bạn. Mỗi cuộc tiếp xúc là một cuộc giao tiếp tôn trọng, để thực hành sự tôn trọng dù có sự khác biệt, điều em cần ghi nhớ: - Lời nói lịch sự. - Tập trung khi giao tiếp. - Hướng ánh mắt, nét mặt về phía người giao tiếp. - Giọng nói nhẹ nhàng.	

	Nội dung 4: Chia sẻ kết quả rèn luyện thái độ, hành vi tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với thầy cô, các bạn Hoạt động: Trải nghiệm cá nhân Bước 1: Giáo viên đặt câu hỏi với các em: Qua thực hành trải nghiệm về tôn trọng sự khác biệt, em sẽ vận dụng sự tôn trọng sự khác biệt với bạn bè thế nào trong giao tiếp hằng ngày? Bước 2: Giáo viên mời vài em chia sẻ cảm nghĩ khả năng vận dụng tình huống của mình. Bước 3: Giáo viên và các bạn lắng nghe, cho nhận xét góp ý bổ sung. Đặt câu hỏi dẫn dắt trải nghiệm: – Em nhìn lại cuộc giao tiếp của em với thầy cô, các bạn; em đã có sự thay đổi nào trong cuộc giao tiếp thể hiện sự tôn trọng thầy cô, các bạn? – Thước đo của sự hài lòng về cuộc giao tiếp của em với mọi người chính là thái độ vui vẻ của họ khi nói chuyện với em. Em thấy mình có được sự hài lòng, vui vẻ của họ khi nói chuyện với em không? Kết luận: Các em thân mến! Mỗi người đều có những đặc điểm riêng, khác biệt với người khác. Chỉ khi đặt mình vào vị trí của người khác thì mới có thể hiểu	Trải nghiệm cá nhân
--	---	----------------------------

	và chấp nhận những sự khác biệt dễ dàng hơn. Vì vậy, tôn trọng sự khác biệt và sống hài hòa với bạn bè, thầy cô là kỹ năng cần thiết mà mỗi chúng ta cần có để luôn có cảm giác suy nghĩ tích cực, hạn chế sự mệt mỏi, chán nản. Tự tin bộc lộ những gì thuộc về con người mình và thực hiện những nhiệm vụ chung hiệu quả.	
	Gợi ý cho tuần kế tiếp.	